

Mer mörkläggningsljussättning

JAN TULLBERG

Författarna till rapporten inleder sitt försvar med ett resonemang som varje forskare känner igen sig i. Det dyker ofta upp någon kritiker som anser att den aktuella artikeln borde ha handlat om något annat, och enligt kritikern mycket intressantare, än vad den gör. Det är en trist kritik och vi lider alla med den missförstådda författaren.

Men efter tre stycken överger Çelikaksoy och Wadensjö denna försvarslinje. Är det verkligen så att man kan skriva en rapport om flyktningbarn och den svenska arbetsmarknaden och i den ignorera svenskarna på den svenska arbetsmarknaden? Går det att utelämna jämförelser i sysselsättning och löner och ändå påstå sig skriva om denna arbetsmarknad?

Författarna sadlar om och påstår i stället att rapporten behandlar den jämförelse jag efterlyser: ”En sådan jämförelse gör vi faktiskt” (s 73). Detta illustrerar de med två tabeller med några intressanta koefficienter. Men min kritik är att läsaren överges; om han observerar koefficienterna behöver han på egen hand lista ut deras implikationer. Nu tycks författarna dela min uppfattning att det vore fel att inte analysera

rapportens viktigaste siffror. De skriver:

Vi diskuterar självklart också resultatet i den rapport som Tullberg hänvisar till” (s 73).

Läsaren tycker rimligtvis att det är konstigt att författarna bara påstår att en sådan diskussion förs, i stället för att citera sin egen text och visa att jag har fel. I stället publiceras två omfattande tabeller som innehåller de siffror som borde penetreras, men nu dränks i en mängd andra siffror. Detta utgör ingen dementi av min kritik utan blir en indirekt bekräftelse.

När de avslutar sin replik med ett långt citat från en annan artikel de skrivit i samma ämne så förväntar sig nog inte bara jag utan också andra läsare att nu kommer den text som säger något om det dåliga resultatet för ensamkommande jämfört med svenskar. Men den frågan undviks också denna gång. De fyra punkterna är alla perifera; första punkten är inte ens ett obetydligt påpekande utan snarare ingenting alls; en utfyllnadstext som kan sammanfattas i en mening: Ungdomar som går i skolan finns inte på arbetsmarknaden så hur det går för dem i framtiden på arbetsmarknaden får vi reda på i framtiden.

Det stora tillkortakommandet för flyktningbarnen finns inte med och inte heller det intressanta svaret som ger en förklaring. Det är ju märkligt eftersom ”varför-frågor” är just den typ som vi forskare normalt törstar efter att kunna besvara. De dåliga skolresultaten för ensamkommande visar ett mycket

INLÄGG

Jan Tullberg är docent i företagsekonomi med inriktning på företagsetik från Handelshögskolan i Stockholm och utkom 2014 med boken *Läsningen – en analys av svensk invandringspolitik*. jan@tullberg.org

starkt samband med de dåliga arbetsmarknadsresultaten. De har ett excellent ”därför-svar” att lyfta fram.

Jag och författarna har uppenbarligen olika uppfattningar om vad som är intressant i undersökningen och bör poängteras. Vi bör dock vara överens om att pressen står för missuppfattningar av deras rapport. Journalisterna tycks ha uppfattat mina jämförelser som de centrala frågorna och uppfattat författarnas positiva svar som svar på dessa frågor, i stället för att utgöra svar på andra mer perifera frågor. Därför uppmanade jag författarna att berätta vad de gjort för att upplysa journalisterna om deras missförstånd.

Om journalisterna blir informerade så kan det hjälpa dem att inte upprepa samma misstag. Nu sitter de med färdiga meningar i sin dator som ”Det är vetenskapligt bevisat att ensamkommande flyktingbarn klarar sig lika bra på arbetsmarknaden som svenska ungdomar.” Det är ett viktigt samhälleligt ansvar för forskare att reella problem inte avfärdas som myter som egentligen inte finns och därför kan fördömas hånfullt eller sopas under mattan. Om en forskares rapport friseras om av andra och blir till desin-

formation så föreligger det enligt min uppfattning en plikt att reagera och agera. I författarnas svar står ingenting om att de utfört någon sådan insats.

Svensk migrationspolitik har under lång tid lidit av en monopolisering där det råder en hegemoni för en obligatorisk positiv syn på svensk invandringspolitik. Den enda tillåtna oppositionen har varit att politiken bör ta ytterligare steg i generös riktning. De som har varit kritiska har varit lika uppskattade av etablissemangen som dissidenterna var i Sovjetunionen. Det har funnits ett *de facto* förbud som börjar krackelera först på senhösten 2015. Rapporten är skriven under en tid med en strikt regim att inte nämna dåliga resultat för migrationspolitiken. Man behöver inte hysa en obligatorisk åsikt av opportunistiska skäl utan kan hysa den av stark övertygelse, men forskningens ethos är att inte bara se ena sidan på myntet utan också diskutera dess baksida. Min kritik är inte att vi förmodligen har skilda uppfattningar om invandringens förtjänster och nackdelar utan att det centrala resultatet i undersökningen är oönskat i rådande åsiktsklimat och därför har retuscherats bort.